

Dosar Roșia Montană

Argumente PRO

Argumente CONTRA

Proiectul de lege privind exploatarea auriferă și modificările aduse la legea minelor^[68]:

- Proiectul de lege și modificările aduse la legea minelor încalcă prevederile Constituției și ale altor legi organice^[69]. Declararea lucrărilor miniere pentru exploatarea substanțelor minerale ca fiind de **utilitate publică**, permite exproprierea în baza licenței de exploatare. Prin această prevedere se oferă titularilor de licență (operatori economici privați, în cazul de față RMGC) dreptul de expropriere în numele statului^[70], ceea ce contravine Constituției și principiilor statului de drept^[71]. Modificările stabilesc derogări de la legislația în vigoare pentru industria minieră și conferă companiilor străine puterea de a expropria cetățenii români, încălcându-le dreptul la proprietate.
- Exploatarea minereurilor auro-argintifere este declarată “o lucrare de **utilitate publică** și de **interes public național deosebit**”^[72]. Termenii de “utilitate publică” și “interes național” nu sunt, însă, definiți, și nu sunt aduse motivații întemeiate în acest sens^[73]. Academia Română^[74] și ASE^[75] susțin că proiectul RMGC contravine interesului național.
- Un raport al Ministerului Justiției^[76] privind proiectul de lege atrage atenția asupra viciilor de neconstituționalitate (problema expropriilor și a interesului național “deosebit”) și a altor neregularități. Totuși, la mai puțin de o lună distanță, ministerul acordă aviz pozitiv proiectului^[77].
- Licența de exploatare nu a primit în cei 14 ani avizul de mediu, lipsind și alte avize. Prim-ministrul, ministrul mediului și alți miniștri încearcă să evite răspunderea acordării unor avize prin timitearea legii în Parlament. În plus, atât prim-ministrul cât și președintele au poziții schimbătoare și bivalente despre proiect. USL și prim-ministrul Victor Ponta au intrat în 2012 în campania electorală trecând “respingerea proiectului Roșia Montană” în programul de guvernare^[78]. Ulterior, guvernul condus de Victor Ponta a aprobat proiectul de lege acordul privind exploatarea, intenționând trimiterea în parlament în vederea adoptării^[79].
- Proiectul încalcă o serie de convenții și prevederi din legislația europeană și ar putea periclita participarea României la programul “Dunăre-Deltă-Marea Neagră”, Europa 2020^[80].

Nereguli și posibile ilegalități în evoluția proiectului RMGC:

- asocierea din 1995 între Minvest SA și RMGC în vederea exploatarea a fost realizată fără concurs public de ofertă^[81];
- sponsorizarea participării unor membri ai guvernului și ai Agenției Naționale pentru Resurse Minerale (ANRM) la conferințe internaționale^[82];
- dublarea perimetrului de exploatare^[83];
- împrumutul realizat de RMGC către Minvest SA^[84];
- majorarea de capital din 2009-2011^[85].

Lipsa de transparență:

- Licența de exploatare inițială, acordată în 1999, nu a fost făcută public timp de 14 ani, alte documente rămânând secretizate.
- Anunțul privind licitația pentru exploatare a fost publicat la o zi după stabilirea câștigării licitației de către RMGC^[86].
- RMGC a investit bugete substanțiale în publicitate (numai în presa scrisă 5.443.663 euro, în ultimii 3 ani^[87]), care au afectat modul presei mainstream de a reda dezbaterea privind proiectul de la Roșia Montană. Două organizații de monitorizare a presei^[88] au arătat în numeroase rânduri, cu precădere după începerea protestelor în luna septembrie, cum televiziunile^[89] și ziarele^[90] care au avut publicitate de la RMGC au distorsionat informația în favoarea proiectului^[91] (inclusiv televiziunea publică^[92] și Agenția Națională de Presă Agerpres^[93]). Încă din 2012, raportul ActiveWatch privind libertatea presei semnala devieri de la norma jurnalistică^[94].

Tragerea la răspundere:

Există dubii privind capacitatea statului de a trage la răspundere, în cazul unor eventuale prejudicii, compania RMGC, sau chiar de a urmări profitul generat - din care statul ar urma să obțină cotă de participație, din cauza structurii afacerii și a numeroaselor subsidiare din diferite țări străine^[95]. În plus, planează suspiciuni privind onestitatea investitorilor^[96] și a politicienilor^[97].

⁶⁸ http://www.dpiis.ro/uploads/files/Proiect.Lege.Rosia.Montana_v03.09.2013-clean.pdf

⁶⁹ Raport de analiză a propunerii de modificare a legii minelor 85/2003, 5 septembrie 2011. http://www.rosiamontana.org/sites/default/files/Raport%20de%20Analiza_Legea_Minelor%2085%3A2003.pdf. Vezi și Alburnus Maior, “Critica proiectului de lege referitor la exploatarea minieră de la Roșia Montană” <http://www.rosiamontana.org/sites/default/files/Alburnus%20Maior%20Analiza%20legii%20RM%202013.pdf>

⁷⁰ Art 6. (2) Pentru exproprierea imobilelor necesare realizării proiectelor miniere prevăzute la alin. (1), expropriator este Statul român, reprezentat de Ministerul Economiei, acționând prin titularii licențelor de exploatare, la solicitarea acestora. http://www.dpiis.ro/uploads/files/Proiect.Lege.Rosia.Montana_v03.09.2013-clean.pdf

⁷¹ Dr. Liviu-Marius Harosa, “III. Anexă.Comentarii juridice asupra proiectului de modificare al Legii Minelor nr.85/2003” în Raport de analiză a propunerii de modificare a legii minelor 85/2003, 5 septembrie 2011. http://www.rosiamontana.org/sites/default/files/Raport%20de%20Analiza_Lege_Minelor%2085%3A2003.pdf

⁷² Parlamentul României. Art. 3, Lege privind unele măsuri aferente exploatarea minereurilor auro-argintifere din perimetrul Roșia Montană și stimularea și facilitarea dezvoltării activităților miniere în România, http://www.dpiis.ro/uploads/files/Proiect.Lege.Rosia.Montana_v03.09.2013-clean.pdf

⁷³ Senatul României. “Expunere de motive, Lege privind unele măsuri aferente exploatarea minereurilor auro-argintifere din perimetrul Roșia Montană și stimularea și facilitarea dezvoltării activităților miniere în România”, <http://www.senat.ro/Legis%5CPDF%5C2013%5C13L47SEM.pdf>

⁷⁴ <http://www.acad.ro/forumuri/doc2013/d0619-ProiectulRosiaMontana-AnalizaAR.pdf>

⁷⁵ <http://www.rosiamontana.org/sites/default/files/raportrosia-ASE-2010.pdf>

⁷⁶ <http://luptapentrurosiamontana.files.wordpress.com/2013/09/avizul-ministerului-justitiei-proiectul-de-lege-rosia-montana.pdf>

⁷⁷ <http://www.mediafax.ro/social/cazanciuc-despre-avizul-mj-in-cazul-proiectului-rosia-montana-avizul-este-positiv-11303291>

⁷⁸ <http://tsd.ro/comunicat/cele-15-puncte-pe-care-guvernul-usl-le-considera-extrem-de-importante-pentru-guvernarea-romaniei/490/>

⁷⁹ http://www.gov.ro/informatie-de-presa-privind-actele-normative-care-au-fost-incluse-pe-agenda-sedintei-guvernului-romaniei-din-27-august-ora-16-00__l1a120887.html

⁸⁰ <http://www.acad.ro/forumuri/doc2013/d0619-ProiectulRosiaMontana-AnalizaAR.pdf>

⁸¹ <http://www.riseproject.ro/articol/documentele-confidentiale-ale-afacerii-rosia-montana/>

⁸² <http://www.riseproject.ro/articol/documentele-confidentiale-ale-afacerii-rosia-montana/>

⁸³ <http://www.riseproject.ro/articol/documentele-confidentiale-ale-afacerii-rosia-montana/>

⁸⁴ <http://www.riseproject.ro/articol/documentele-confidentiale-ale-afacerii-rosia-montana/>

⁸⁵ Avocatului Gheorghe Piperea susține că majorarea de capital a fost realizată ilegal <http://www.dailybusiness.ro/stiri-companii/procesul-rosia-montana-cu-care-ne-ameninta-ponta-6-motive-de-liniste-93624/>

⁸⁶ <http://www.riseproject.ro/articol/documentele-confidentiale-ale-afacerii-rosia-montana/>

⁸⁷ http://www.forbes.ro/Cati-bani-a-cheltuit-rosia-montana-gold-corporation-in-publicitatea-din-presa-scrisa_0_8686.html

⁸⁸ <http://www.paginademediamedia.ro> și <http://activewatch.ro>

⁸⁹ <http://www.paginademediamedia.ro/2013/09/ce-televiziuni-au-avut-publicitate-de-la-rosia-montana-niciun-post-nu-a-fost-ocolit/>

⁹⁰ http://www.forbes.ro/Cati-bani-a-cheltuit-rosia-montana-gold-corporation-in-publicitatea-din-presa-scrisa_0_8686.html

⁹¹ Câteva exemple de analize: <http://www.paginademediamedia.ro/2013/09/cum-a-aratat-dezbaterea-pro-si-contra-rosia-montana-in-evz-opiniile-contra-diluate-si-acoperite-de-argumentele-pro/>, <http://blog.activewatch.ro/cercetare-educatie/marius-lazar-de-ce-iubim-ziarele/>, <http://blog.activewatch.ro/diverse/cainii-de-companie-ai-democratiei/#more-19052>, <http://blog.activewatch.ro/invitati/rosia-montana-3-in-facul-referendumului-evz-cu-antena-3-a-lui-basescu-cu-ponta-dar-si-cu-antonescu/>, <http://www.paginademediamedia.ro/2013/02/scrisoare-de-atentionare-pentru-reali-tatea-b1-tv-si-antena-3-in-facul-referendumului-evz-cu-antena-3-a-lui-basescu-cu-ponta-dar-si-cu-antonescu/>

⁹² <http://blog.activewatch.ro/diverse/cainii-de-companie-ai-democratiei/#more-19052>

⁹³ <http://www.gandul.info/puterea-gandului/agerii-servitori-de-presa-11341178>

⁹⁴ ActiveWatch, “Raportul Freeex. Libertatea presei în România 2012”, <http://www.activewatch.ro/ro/freeex/publicatii/>

⁹⁵ <http://voxpública.realitatea.net/politica-societate/ponta-mare-batalie-pentru-rosia-montana-se-da-la-toamna-e-oficial-vrea-lege-speciala-95668.html>

⁹⁶ http://www.rosiamontana.org/sites/default/files/Raport_TOTULdespreProiectulIRM_site_0.pdf

⁹⁷ Premierul Victor Ponta: “Probabil că RMGC a cumpărat totuși. Nu am date în acest sens”. http://stiri.tvr.ro/ponta-despre-rosia-montana-nu-va-exista-o-majoritate-in-parlament-dar-eu-mi-am-facut-datoria_34981.html